

4 SIRA NO' LU MUHASEBE SİSTEMİ UYGULAMA GENEL TEBLİĞİ

Belge türü	Tebliğ
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Tebliğ grubu	MUHASEBE SİSTEMİ UYGULAMA GENEL TEBLİĞLERİ
Sayı	22231
Tarih	18.03.1995
Sıra no	4

Bilindiği üzere, 1 sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği 01.01.1994 tarihinde yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. Bilanço esasına göre defter tutan mükellefler Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğlerine göre tanzim ettikleri mali tablolarını ilk defa, 1994 yılına ait olup, 1995 yılında verilmesi gereken beyannamelere ekleyeceklerdir.

1 sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ile uygulamaya Konulan Muhasebe Usul ve Esasları, işletmelerin faaliyet sonuçlarının sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi; mali tablolar aracılığıyla ilgililere sunulan bilgilerin tutarlılık ve mukayese edilebilirlik niteliklerini koruyarak gerçek durumu yansıtmasının sağlanması ve işletmelerde denetimin kolaylaştırılması amacını taşımaktadır. Söz konusu düzenleme, vergi mevzuatı ve uygulamasından tamamen bağımsız olarak ve vergisel kaygılar ön planda tutulmaksızın hazırlanmıştır. Bu itibarla Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğlerinde vergi mevzuatına kıyasen farklılık gösteren düzenlemeler yer almaktadır.

Vergi mevzuatına göre alacak ve borç senetlerinin reeskonta tabi tutulması mükellefin isteğine bırakılmasına rağmen, 1 sıra numaralı Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğine göre reeskont işlemlerinin zorunlu olması veya vergi mevzuatında kıdem tazminatları için karşılık ayrılması öngörülmemişken Tebliğde, kıdem tazminatları karşılığı hesabının kullanılmasının zorunluluğu bu çelişkilere örnek olarak verilebilir.

Keza, alınan ya da verilen ileri tarihli çekler vergi uygulamasında normal çek olarak kabul edilirken, Muhasebe Sisteminde "özün önceliği kuralı" gereğince alacak ya da borç senedi olarak kabul edilmekte ve reeskonta tabi tutulmaktadır.

Bu itibarla, Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ile yapılan düzenlemeler, vergi mevzuatı ve uygulaması ile ilgili hiçbir hususu düzenlememekte veya değiştirmemektedir. Bu düzenlemeler sadece muhasebe sisteminin işleyişini açıklamaya yöneliktir. Mükelleflerin bu hususa özellikle dikkat etmeleri ve Tek Düzen Muhasebe Sisteminin bazen vergi mevzuatına aykırı hususları da içerdiğini gözden uzak tutmamaları gerekmektedir.

Nitekim bu husus, 1 sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğinin, "V-YAPILAN DÜZENLEMENİN VERGİ MEVZUATI İLE İLİŞKİSİ VE YAPTIRIMI" başlıklı bölümünde "bu düzenleme kapsamında bulunan işletmeler, muhasebe sistemlerini bu Tebliğ ve ekinde öngörülen kurallara uygun olarak yürüteceklerdir. Ancak, vergiye tabi karın tesbiti aşamasında vergi kanunlarında yer alan özel hükümleri gözönünde bulundurmamak zorundadırlar. Diğer bir anlatımla, bu düzenlemede yer alan kavram ve ilkeler ile mali tabloların düzenlenmesi ve sunulmasına ilişkin esaslar çerçevesinde düzenlenecek olan mali tabloların tekliği değiştirilmez olup; işletmeler söz konusu mali tablolardan hareketle vergiye tabi safi kazancın tespitinde vergi mevzuatı uyarınca istenilen bilgileri sağlayacak şekilde gerekli düzenleme ve hesaplamaları yapacaklardır." şeklinde ifade edilmiştir.

Buna göre, muhasebe usul ve esasları dikkate alınarak tanzim edilecek mali tablolarda yer alacak "Dönem Kâr"ı (Ticari Kâr) veya Zarar'ı ile vergiye matrah olacak Kar (Mali Kar) veya Zarar arasında meydana gelecek fark, bilanço ya da gelir tablosu üzerinde giderilmeyecek, vergiye tabi safi kazanç, mükellefler tarafından mali tablolar dışında hesaplanacaktır. Bu düzenleme ve hesaplama işleminde mükelleflere kolaylık sağlamak amacıyla Bakanlığımızca, bilanço esasına göre defter tutan gelir vergisi mükellefleri için bir örneği de bu Tebliğe ekli "Bilanço Esasına Göre Defter Tutan Mükelleflere Ait Ticari Kardan Mali Kara Ulaşmak İçin Yapılan Hesaplamayı Gösteren Bildirim" geliştirilmiş ve basımı yapılarak yıllık gelir vergisi beyannameleriyle birlikte illere gönderilmiştir.

Gelir vergisi mükellefleri, mali tablolarda yer alan ve Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğlerine (bundan böyle kısaca Muhasebe Sistemi) göre oluşacak Ticari Kar'dan Mali Kar'a ulaşmak için gerekli hesaplamaları bu Bildirim üzerinde yapacaklar ve yıllık gelir vergisi beyannamelerine ekleyeceklerdir.

Bu bildirim, sadece bilanço usulüne göre defter tutan gelir vergisi mükellefleri tarafından doldurulacaktır.

